→ **Zonder lijst neemt *Hand/Wrist* (35x45 cm) van Ciarán Murphy het op tegen de wereld.** FOTO SONIA MANGIAPANE

Ierse krachtschilder

PLAINSIGHT

CIARÁN MURPHY

Waar Grimm, Keizersgracht 241

Te zien t/m 24/2

Ciarán Murphy is een Ierse schilder zoals dichters Iers kunnen zijn. Die declameren hun verzen met een virtuositeit die overloopt van bravoure, maar tegelijkertijd tegen de nonchalance aanschuurt. Ze schotelen hun vondsten op met een '*take it or leave it*'-houding. En ze zijn zo belangrijk voor de nationale identiteit van Ierland dat ze zijn vrijgesteld van inkomstenbelasting.

Rond Murphy's schilderkunst hangt een vergelijkbaar aura. Zijn werk belooft een wonderland dat anders alleen te zien is door een waas van whiskeydampen en melancholische flarden mist. Tel daar het biografische feit bij op dat hij jarenlang een kluizenaarsbestaan heeft geleid en er weinig werk van hem te zien was omdat hij een groot deel van zijn productie vernietigde en je hebt de ingrediënten voor een portie hedendaagse mythevorming.

Toch is de basis van Murphy's werk heel profaan en daar zal hij geen moment over liegen. De meeste van zijn afbeeldingen beginnen met een foto of filmstill. Technisch begaafd als hij is, schildert Murphy ze getrouw na. Maar niet helemaal. Het zijn altijd geïsoleerde fragmenten die hij uit zijn bronmateriaal licht: een hand, een stapel takkenbossen, een verkreukeld ogend insect, rotsen. Ze zijn in één oogopslag herkenbaar, hoewel de kleuren meestal net niet kloppen. Er is een lens voor de werkelijkheid geschoven, waardoor alles wordt ondergedompeld in pasteltinten die niet anders te benoemen zijn dan vals.

De achtergronden waar de schilder zijn objecten tegen afzet, voeren de vervreemding nog een tikje verder op. Soms is er een landschap in te herkennen, met zwarte aarde en een onheilspellende horizon verderop. Bij een opengeslagen boek golft dikke grijze verf een beetje over de randen van de kaft, alsof het drijft op nat cement en ieder moment in de vergetelheid weg kan zinken.

Oranje en donkerbruin zinderen in de botsing van verflagen

In sommige werken zijn de objecten daadwerkelijk opgeslokt door hun decor. Dan resten enkel abstracte vormen. Ook hier weer dat rare kleurenpalet dat eruitziet alsof Murphy zijn verfvoorraad op peil houdt met enkel de tubes die in het schap overblijven als het courante aanbod uitverkocht is.

Hij weet er magische dingen mee te doen. Oranje en donkerbruin zinderen in de botsing van verflagen. Mark Rothko heeft een waardig opvolger gevonden.

Murphy's werken zijn klein van formaat, om niet te zeggen bescheiden. Hij stuurt ze zonder lijst de wereld in en dat geeft ze iets kwetsbaars: het zijn 'maar' schilderijen en de betovering is zo verbroken. Maar deze presentatie is ook een teken van kracht. Ze nemen het op tegen de wand en alles wat er verder nog ophangt. Kom maar op. Het zijn immers schilderijen. Van een Ierse schilder.

Edo Dijksterhuis